

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	48 K
Félévre	24 K
Három hónapra	12 K
Egy hónapra	4 K

Egyes szám ára 16 Bllér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 84. szám.

Péntek, április 12.

Armentièresbe bevonultak a németek.

— Március 21-ike óta százezer fogoly. —

Berlin, ápr. 12. Az Armentières és Labassee között az ellenséges front benyomásával az angolok szorongatott helyzetbe jutottak. Eddig a Somme két oldalán nagy erőket kellett nekik csoportosítani és most kénytelenek az Armentières—Labassee-i vonalra átvinni ezeket az erőket. Armentièreset tegnap reggel két oldalról bekerítették csapataink, a külvárosába már be is hatoltak, sőt lehetséges, hogy azóta már egész Armentières elesett.

Berlin, ápr. 12. Március 21-ike óta az elfogott angol-francia foglyok száma százezerre rug.

Genf, ápr. 12. A „La Feuille“ című újság veszedelmesnek tartja a helyzetet. Ha az angolok továbbra is visszavonulnak, ez veszélyeztetni fogja Ypernt. Ha megrendül az egész front, újra aktuális lesz Dünkirchen és Calais.

A nyugati front eseményei.

Zürich, április 12. A brit haderő hónapokra képtelen az offenzívára. Veszteségei oly súlyosak, hogy gyökeres átszervezésre szorulnak.

Genf, április 12. A Havas-ügynökség egy aggodalmas hangú közleménye megállapítja, hogy a német előretörések Lebassee-nál igen nagy erejűek voltak, amelyek nyilván szét akarják forgácsolni a francia tartalékokat.

Rotterdam, április 12. Angol lapok szerint a németeknek a Lys folyón való átkelése újabb áttörési veszedelmet teremtett.

Berlin, április 12. A Wolff esti jelentése szerint az Armentières melletti csata ránk nézve kedvezően folyik. Behatoltunk Armentières külvárosába. Estiéréstől délre a Nawe-folyót több helyen átléptük.

A csodaágyu Párist tegnap is lőtte.

Páris, április 12. A város lövetése messzehordó ágyukkal esütörtökön is tartott. Az egyik ágyugolyó egy gyermek-otthont talált. Négy halottja és 21 sebesültje van a esütörtöki ágyuzásnak.

Páris felett 18 francia repülőt lőttek le.

Madrid, ápr. 12. Párisból hazatért spanyol munkások beszélik, hogy a német repülők legutóbb Páris felett 18 francia repülőt lőttek le, mire a franciák kijelentették, hogy nem üldözik többé a németeket.

Nyolc hónapig tart a nyugati hadjárat?

London, ápr. 12. Reuter-jelentés szerint Bonar Law az alsóház ülésén kijelentette, hogy az eddigi rendkívüli veszteségek még pótolhatók. Ezek a válságos idők eltarthatnak július—augusztusig, az egész nyugati nagy hadjárat azonban eltarthat nyolc hónapig is.

Mit irnak a párisi lapok?

Páris, április 12. A lapok rámutatnak Franciaországnak Elzász-Lotharingra vonatkozó jogai elismerésének jelentőségére, amiben annak bizonyítékát látják, hogy Ausztria-Magyarország függetleníteni akarja magát Németországtól. Czernin gróf valószínűleg áldozatul esik a Berlinben megnyilvánuló elégedetlenségnek.

A vezérkar főnökének mai jelentése.

Budapest, ápr. 12. A vezérkar főnöke jelenti: A Brenta két oldalán fokozott harcra tevékenység.

A háboru egyéb hírei.

Stockholm, ápr. 12. A finn forradalmárok a német előnyomulás következtében Pétervárra menekülnek.

Berlin, ápr. 12. Buvárhajóink tegnap az Ir-tengeren újabb huszonnyolcezer tonna hajóteret süllyesztettek el.

Pétervár, ápr. 12. Reuter-jelentés szerint a német flotta elhagyta Helsingforsot, több hajó már Kronstadtba megérkezett.

London, ápr. 12. (Reuter.) Az alsóház elutasította a véderőjavaslat módosításának azt a részét, hogy 48 évre szállítsák le a korhatárt és az 50 éves korhatárról szóló javaslatot 260 szavazattal 150 ellenében elfogadta.

Letartóztatták az ellenzéki szerb képviselőket.

Lugano, ápr. 12. Pasic szerb miniszterelnök rendeletére valamennyi szerb ellenzéki képviselőt letartóztatták, mert attól tartanak, hogy ezek kiereszszakolják a monarchiával való különbékét. A képviselőket Korfu szigetére bezárták.

Genfi kacsá.

Bécs, április 12. A „Fremdenblatt“ szerint egy genfi lapnak az a híre, hogy Károly király állítólag levelet intézett az angol királyhoz, valótlán.

A politika hírei.

A király Budapesten.

Budapest, április 12. A lapok által jelzett királyi kihallgatások holnap, szombaton és vasárnap lesznek Budapesten.

Minisztertanács.

Budapest, április 12. Ma délután Wekerle Sándor elnöklésével minisztertanács volt.

Az elmaradt Havas-jelentés.

Genf, ápr. 12. A Havas-ügynökség rendes napi jelentése a harcéri helyzetről tegnap elmaradt, aminek oka nyilván Haig és Foch tábornokok szorongatott helyzete.

Helsingfors felé német flotta közeledik.

Pétervár, április 12. Hír szerint Reval irányából német flotta közeledik Helsingfors felé, ahonnan az orosz hadihajók eltávoztak, kivéve harminc torpedónaszádót, negyven buvárhajót és ötven szakítóhajót, amelyeket le kellett szerelni.

Az entente rendkívüli konferenciája.

Bern, április 12. A franciaországi eseményekre való tekintettel az entente hatalmak pénteken Londonban vagy Párisban rendkívüli konferenciát tartanak.

Macedóniában is offenzíva lesz.

Milano, április 12. Francia katonai körökben Macedóniában kezdődő offenzívától tartanak, amennyiben a központi hatalmak jelentékeny megerősítéseket vittek Macedóniába.

Hivatalos jelentések

Német hivatalos jelentés.

Berlin, április 11.

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Az Armentieres melletti csata ápr. 9-ika óta teljes erővel tart. Quast tábornok hadserege Armentieres és Fest Hubert között az angol és portugál állásokat a Lys déli és a Nave keleti partján elfoglalta. Bois Grenierre és Neuve Chapelle elfoglalása után az iszapos tölcsermezőn keresztül való első támadás alkalmával birtokba vette a szivós védelemre berendezett nagy síkságot, annak számtalan éveken át erős támaszpontokkal kiépített majorjait, házáit és facsoportjait.

Höfer vezérőrnagy erőteljes vezetése alatt Drebing 371. gyalogezredbeli hadnagynak vitéz közbelépése következtében még április 9-ének estéjén kieroszakoltuk a Lys folyón való átkelést. Tegnap a támadást még szélesebb arcvonalon folytattuk.

Sikt von Arnin tábornok csapatai elfoglalták Halebeket és az ahhoz délfelől csatlakozó első angol vonalakat. Messen (Messins) magaslatait rohammal elfoglaltuk és erős ellenséges támadással szemben megtartottuk. Waastentől (Warrentontól délre) a Plögsteert-i erdőig nyomultunk elő és elértük a Plögsteert.

Quast tábornok hadserege több ponton Armentieres és Estaires között átlépte a Lys folyót és a folyó északi partján harcol az újonnan harcbevett angol csapatokkal. Esthaires-től északra harcolva elértük a Nave folyót és a Pethinetől északkeletre elterülő vidéket. A foglyok száma jóval meghaladja a tízezeret, köztük van egy portugál tábornok.

A Somme mindkét és az Oise déli partján levő harcvezetőn a harc tevékenység tüzéségi harcokra és kisebb gyalogsági vállalkozásokra szorított.

A többi harcéről nincs ujság.

Ludendorff.

Torontálmegyébe nem lehet postán élelmiszert küldeni.

A kereskedelmi miniszter rendelete. — Szigorú ellenőrzés lesz a postán.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, április 11.

Az utóbbi időben mindegyre nagyobb mértékben csempészték ki élelmiszereket a külföldre. Tekintettel arra, hogy vasuton ma már szállítási igazolvány nélkül élelmiszereket szállítani nem lehet, az élelmiszercsempészek ahhoz a megoldáshoz folyamodtak, hogy a határszéli vármegyék valamelyik községébe küldötték el postán azokat a csomagokat, amelyeket külföldre akartak csempészni. Tekintettel arra, hogy ezidőszereint semmiféle tiltó rendelkezés nem akadályozta meg az élelmiszereknek és a szállítási igazolványhoz kötött mindennemű közszükségleti cikkeknek postacsomagban való szállítását, a csempészetnek ezt a módját megakadályozni nagyon nehezen lehetett. Az utóbbi időben mindegyre jobban figyelték a postacsomagban való élelmiszercsempészetet és például nemrég megállapították azt, hogy egyedül a bácskai Apatinban egy napon 120 métermázsza lisztet adtak fel postacsomagokban különböző horvátországi községekbe.

Tekintettel arra, hogy az élelmiszercsempészetnek ez a faja mindegyre jobban veszélyeztette az itthonmaradt lakosságnak és a hadseregnek élelmiszertel való ellátását, a kereskedelemügyi miniszter most 15814. szám alatt rendeletet bocsátott ki, amely elrendeli, hogy 31 vármegye területére nem szabad élelmiszereket tartalmazó postacsomagokat felvenni. Azokat a csomagokat, amelyeknél a valódi tartalom fel van tüntetve, vissza kell adni a feladóknak, azokat a csomagokat pedig, amelyek gyanusnak látszanak, joga van a felvevő postahivatalnak visszatartani, a hivatal nyomban köteles értesíteni a közigazgatási hatóságot, amely a gyanus csomagot felbontja és ha a csomagban élelmiszert, vagy egyéb szállítási igazolványhoz kötött közszükségleti cikk van, azokat a hatóság elkobozza.

Gyanusak a csomagok az esetben, ha egy feladó egy címre, vagy különböző címre, de egy rendeltetési helyre háromnál több csomagot akar egyszerre feladni, ha a feladó, vagy a címzett foglalkozásánál fogva feltehető, hogy a csomag tartalma postaszállítási tilalom alá esik, ha a feladó neve a feladás helyén ismeretlen, vagy ha a postahivatal tudja, hogy a feladó ellen csempészés miatt eljárás már folyamatban volt.

Azok közé a vármegyék közé, amelyekbe szállítási igazolványhoz kötött közszükségleti cikket nem szabad szállítani, tartoznak Torontál-, Temes- és Krassószörény-vármegyék is. Ezekre a helyekre élelmiszert szállítani nem szabad. Ez a tilalom az ország bármelyik postahivatalánál feladott gyanus csomagokra vonatkozik.

Ezenkívül azonban elrendelte a miniszter, hogy a fenti vármegyék postahivatalaira, valamint a fiumei első számú postahivatalra nézve az odaérkező, csempésztés gyanúja alatt álló csomagokkal is hasonló eljárást kell tanúsítani.

Ezen a rendelkezésen kívül értesüléseim szerint a közel jövőben egyéb szigorú rendelkezések is történnek. A legközelebbi minisztertanács elé kerül az a rendelet, amely lényegesen felemeli jutalomdíját azoknak, akik a

hatóságnak tudomására hoznak olyan eseteket, amelyekben csempészetről van szó. Mindezeket a postahivatalokat szigorúbb ellenőrzés alá veszik és mindenképpen megakadályozzák a csempészetet.

Paál Jób.

HIREK

— Czernin Bécsben. Bécsből jelentik: Czernin gróf külügyminiszter rövid tartózkodásra Bukarestből Bécsbe érkezett.

— Cserey kir. tanfelügyelő üdvözlése. A nagybecskereki állami elemi iskolák igazgatói melegen üdvözölték a mai Gyula-nap alkalmából a vármegye népoktatás ügyének vezetőjét, Cserey Gyula kir. tanfelügyelőt, ki köszönetet mondott a tanítósnak a mostani súlyos viszonyok között is tanúsított figyelméért. A vármegye tanítószága azonkívül a mai nap folyamán a megye minden részéből írásban üdvözölte a kir. tanfelügyelőt.

— 19—24 évesek sorozása. A város katonai ügyosztálya közli, hogy az 1899—94-ben születettek bemutató szemléje április 18-án, a jövő hét esütőrtökjén reggel nyolc órakor lesz, de nem a régi esküdtzéki teremben, hanem az Ellmer-féle vendéglő helyiségeiben.

— A 7-ik honvédpótzászlóalj özvegyi és árv. alapja. A m. kir. 7-ik honvédpótzászlóalj legénységi özvegyi és árva-alapjából a múlt hónapban hadiözvegyeknek: 21 félnek kétszáz, egy félnek kétszázötven és egy félnek háromszáz korona egyszeri segílyt utaltak ki. Miután ezen segílyeket havonként folyósítják, a pótzászlóalj felhívja a közönség figyelmét az alapra azzal, hogy ezen ezred kötelekebe tartozó hősi halált halt legénységi egyének özvegyei, akik segílyre rászorulnak, személyi, családi és vagyoni adataikat közvetlenül a pótzászlóaljnak Verseczre jelentsék be.

— A csodaágyú feltalálója. Berlinből jelentik: Megbízható forrásból eredő értesülés szerint az új óriási ágyút a Krupp-gyár frankfurti születésű tüzéségi igazgatója, Rausenberger Frigyes dr. tanár konstruálta, aki annakidején a negyvenkettős ágyúval tette ismertté magát. Az ő számításai és adatai alapján készült a messzehordó ágyú a birodalmi tengerészeti hivatal megbízásából a Krupp-gyárban. Rausenberger az első lövésnek Párisra való leadásánál jelen volt. Az új ágyú röppálya-számításában nagy érdeme van az ugyancsak frankfurti születésű Eberhardt Ottó Richárdnak, aki előbb tanítványa volt, most pedig asszisztense Rausenberger tanárnak.

— Új korai zöld főzelék. A vadkomló friss hajtása, amely kora tavasszal cserjék és bokrok között fakad, kitünő főzeléket ad, amely rendszeren elkészítve bármely uri asztalra feltehető. Ize nagyban hasonlít a zöld babérhoz s mivel minden vidéken terem, könnyen hozzáférhető. Elkészítési módja: a 10—15 cm. hosszúságban letépett friss hajtások megbalatnak, amely által kifövi kissé kesernyés, vad ízét. Abálás után a víz leszűrendő s a komló jól kifacsarandó. Ezután tiszta sós vízben főzzük kb. félóraig, majd berántjuk s ecetet, kevés tejet, vagy tejfolt adva hozzá, feltálaljuk. — Az olaszok kedvelt főzeléke ez, melyet most a mi fiaink is esznek jó étvágygyal.

— Lefoglaltak négyezer mázsa szenet a Bégán. A Magyar Folyam és Tengerhajózási r.-t. 725. számú uszályhajóján a Bégán tegnap négyezerháromszázhuszonnyolc métermázsza szerb barnaszén érkezett Weinberger Vilmos címére Nagybecskerekre. Az Országos Szénbizottság megkeresésére a rendőrség a szenet ma lefoglalta.

Telefon 330.

Szombaton, április hó 13-án, két előadás: 6 és fél 9 órakor.

Attrakció!

Városi Mozi a Városi Színházban.

Vasárnap, április hó 14-én négy előadás: 3, 5, 7 és fél 9 órakor.

Telefon 330.

Gombaszögi Frida fellépte.

Szenzáció!

Szerelem bolondjai.

Jókai Mór örökbecsű regényének második része 4 felvonásban.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Péntek, 12-én.

SYBILLE

•• DER SKANDAL ••

Dráma 4 felvonásban.

Főszereplő: Erna Morena.

Az előadást elsőrendű cigányzene kíséri!

Előadások kezdete: 6 és fél 9 órákor.

Helyárak:

Pályulés 1-80 K, zsölye 150 K, I. hely 1-00 K, II. hely 1-00 K, III. hely 60 fillér.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Novotny Antal rk. cukorfőző és Krizsek Karolin rk. — Weisz Antal rk. szobafestő és Hajdu Teréz rk. — Singer Izidor izr. gazdasz és Frank Teréz izr. — Kirtyánszki Illés gk. földm. és Czvejanov Szmi-lyana gk.

Születések: Princz Margit rk., fiu. — Nesztorov Lyubomir gk. földm., fiu. — Kálmán Mihály izr. máv. főmérnök, leány. — Divéki Alajos rk. cukrász, fiu. — Deszpotov Dömötör felekezeten kívül álló földm., fiu.

Halálozások: Illij Miklós gk. 70 éves napsz., aggkór. — Vaszilyov Mihály rk. 72 éves napsz., aggkór. — Etlinger Péter rk. 66 éves földm., tüdővész. — Szabó István rk. 9 éves, tüdővész. — Jung Aranka rk. 1 hónapos, életgyenge. — Damjanovics Emil gk. 8 éves, kanyaró. — Özv. Radicev Mányáné gk. 51 éves, tüdővész. — Radukin Nesztorné gk. 40 éves napsz., billentyűk elégtelensége. — Özv. Scheirich Józsefné rk. 74 éves, aggkór. — Deivity Szvetozár gk. 2 éves, tüdőlob. — Özv. Berger Henrikné 51 éves, tüdővész. — Raczkov Györgyné gk. 65 éves, aggkór. — Popovits Szvetozár gk. 63 éves vár. dijnok, szervi szivbaj. — Vukov István gk. 78 éves napsz., aggkór. — Ifj. Szabó János rk. 45 éves kovácsmester, szervi szivbaj. — Tasch Mária rk. 12 napos, életgyenge. — Tasner Lajos ref. 78 éves cukorgyári éjjeliőr, ütőérelmeszesedés. — Litavszky Lili 16 éves rk., melachonia. — Czvetkov Angyalka gk. 6 éves, tüdőlob. — Piatzner Ferenc rk. 65 éves dijnok, tüdővész. — Parigrosz Ferenc rk. 38 éves bognármester, tüdővész. — Viola Lajos rk. 8 hónapos, bélhurut. — Czvetkov Flórián gk. 4 éves tüdőlob. — Laetin Szlavkó gk. 2 éves, bélhurut. — Özv. Nilinkovics Illésné gk. 68 éves, aggkór.

— **Vádelejtés az amnesztia folytán.** A temesvári kir. törvényszék mint büntetőbírótság előtt tegnap Schein József pancsovai lakos állott királysértéssel vádolva. A tárgyalás elején Jörg Endre kir. ügyész arra való hivatkozással, hogy őfelsége április hó másodikán amnesztia-rendeletet adott ki, amely a királysértés vétségére is vonatkozik, a vádat eljettette. Az új amnesztia-rendelet alapján ez volt az első vádelejtés. A törvényszék ennek következtében a további eljárást vádlott ellen megszüntette.

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szombat, 13-án. Vasárnap, 14-én.

Halálugrás.

Dráma 3 részben. Főszereplő Lissy Welreska.

Gyönyörű kísérő műsor.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyárak: Pályulés 1-80, zsölye 1-50, I. hely 1-20, II. hely 1-00, III. hely 60 fillér.

— **Egy tanító tragédiája.** Szabó Bertalan nagybecskereki tanító már régebbi óta betegeskedik. Gyógykezelés alatt is állott a József-kórházban, ahonnan két héttel ezelőtt került ki. Tegnap este Arany János-utcai lakásán a szerencsétlen emberen a téboly jelei mutatkoztak: A házbellek rendőrt hívtak, aki bevitte Szabót a József-kórházba.

— **Söpörtem eleget . . .** Hogy mostanában a falun bővíben van a pénz, arra jellemző esetet mondott el nekünk egy torontalmegyei község tanítója, aki tegnap a városban járt. Községünkben az iskola söpöréseért én az államtól évi 350 koronát kapok. Bekeidőben valóságos versengés volt a falusi asszonyok között azért az „állásért”, most meghirdettem, megdoboltattam már ismételtelen és senki sem jelentkezik. Azaz mégis. Tegnap beállított hozzám egy asszony és vállalkozott a söpörésre. Mit tetszik gondolni mit kért? *Naponta tíz koronát.* Nekem sincsen ennyi fizetésem egy napra. Egy hónap alatt így elfizethetném az egész évi átalányt. Természetesen nem fogadtam fel és így az iskolásüprés továbbra is megoldhatatlan, probléma marad falunkban.

— **A mai tőzsde.** Budapestről telefonálják: Az értéktőzsdén ma is folytatódott az árfolyamok nagy emelkedése. Magyar Hírel 1220, Osztrák Hírel 876, Agrár 946, Hazai 563, Forgalmi 580, Fabank 864, Atlantica 1360, Levante 1050, Államvasúti 962, Salgótarjáni 1080, Rima 1047, Schlick 510, Danica 975.

— **Egy évi önkéntesek felvétele a honvédelovassághoz, vagy honvéd-tüzérséghez.** A honvédelmi miniszter a honvéd lovassághoz, illetőleg honvéd tüzérséghez belépni óhajtó egy évi önkéntesek felvételét a honvédkerületi parancsnokságra ruházta át. A jövőben megtartandó népfelkelési bemutató szemlén mindazon alkalmasnak osztályozott ifjak, tehát akik a honvéd-lovassághoz, vagy honvéd-tüzérséghez óhajtanak, mint egy évi önkéntesek (egy évi önkéntes-jelölték) belépni, ebbeli kérvényüket, amelyben az egy évi önkéntesi kedvezményben való részesítésüket és a választott csapattesthez való felavatásukat kéri, a járási tisztviselő által kiállított belépési bizonyítvánnyal, érettségi (iskolai látogatási) bizonyítvánnyal és az eredeti népfelkelési igazolvány lappal, kiskorúság esetén a hitelesített szülői beleegyezési nyilatkozattal felszerelve közvetlenül a népfelkelési bemutató szemlén való megjelenésük után, ahhoz a honvédkerületi parancsnoksághoz nyújtják be, amelynek területén a választott honvédtüszár, illetőleg honvédtüszérezred (osztály) póttete el van helyezve. Ilyen kérvények tehát a m. kir. honvédelmi miniszterhez nem nyújthatók be, annál is inkább nem, mert az oda felterjesztett kérvények elintézésére semmiféle érdemleges befolyást nem gyakorolhat, mert az egyes kerületi parancsnokságoknál még rendelkezésre álló helyek számát sem ismeri, ha tehát ilyen kérvények mégis a honvédelmi miniszterhez érkeznek, azok az illetékes honvédkerületi parancsnokságnak adatnak le elintézés végett és ez utóbbi eljárás a kérelem elintézését vagy késleltetését, sőt gyakran az idő rövidsége miatt a felvételt meg is hiúsíthatná.

— **A modern moziban** tegnap este a „Sybille” című 4 felvonásos drámát adták, ma ugyanaz lesz műsoron, míg szombaton és vasárnap a „Francia anyák” című történelmi dráma lesz előadva.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóbiblioték és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig, este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 5 óráig, este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 4-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtészi épületben. Nyitva naponta reggel 8-tól d. u. 8 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2-5 óráig. — A beírások szintén ott eszközöltek.

— **Katonanotthon** Temesvári-u. 1500. sz. a nyitva minden nap d. u. 2-9 óráig.

HIRDETÉSEKET JUTÁNYOS ÁRÉRT KÖZÜL A „TORONTAI” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Az élet mélységeiből.

„Amerikai” csirkefogók. — „Anyuka lopni küld bennünket . . .”

Nagybecskerek, ápr. 12.

Az „Amerika” nevű városrészben a Toldy Ferenc-utca környékén lakók már hosszabb idő óta tapasztalják, hogy az utcára kiengedett baromfiakból egy-kettő eltűnik. Most egy kacsa, majd egy liba, máskor ismét csirke vagy tyúk kelt lábra, ami a mai időkben érzékeny veszteséget jelent egy háztartásban. A károsultak följelentésére a rendőrök kutatni kezdtek a baromfiak eltűnése ügyében, de az egy ideig „amerikai” rejtély maradt.

Most azután a véletlen világosságot derített a tyúkok eltűnésének rejtélyére. Tegnapelőtt este ugyanis egy mézitéllás, tíz-tizenkét év körüli fekete, cigányképzű gyerek állított be egyik Toldy Ferenc-utcai házba koldulni. A házigazda megkönyörült a gyermeknek, adott is neki alamizsnát, majd részvétellel tudakozódott, hogy miért koldul. *A kis fiu leplezetlenül vallotta be, hogy azért koldul, mert otthon nem kap enni, csak hetenként egyszer: vasárnap.* A további beszélgetés során azt is elmondta, hogy ő negyedmagával egy öreg nénihez van kiadva a menhelyből, de mind a négyen csak nagy ritkán jutnak meleg ételhez, így koldulni és lopni kénytelenek.

Igy alakulván a helyzet, a házigazda rendőrt küldött, aki a kis fiucska előállította a rendőrségre. Másnap, azaz tegnap délelőtt már ott szeptegelt a züllött kis fiu a rendőrtisztviselő szobájában három társával együtt: egy kisebb, hasonlóan füstöképzű fiucska, ez az öccse, még egy halványképzű, szintén 10 évesnek látszó fiu és egy hat-hét év körüli, okos szemű, csinos leányka. Utóbbiak szintén testvérek.

Négyen ki voltak adva a temesvári menhelyből H. F.-né nevű asszonyhoz, aki a négy gyerekeért összesen tizennyolc forint tartásdíjat kapott havonta. Hát ilyen összegből bizony nem lehet négy jóévtágyu gyereket eltartani. Mint a delikvensnek egyike beismerte, a „kosztadó néni”, az „anyuka” igen rosszul bánt velük, enni nem igen adott nekik és *arra biztatja őket, hogy lopjanak.* Ők meg is fogadták a „jó” tanácsot és rövidesen valóságos rémei lettek az amerikai csirkefogók, tyúkoknak, libáknak. Rendesen becsalták az utcáról az aprójszágot annak a háznak udvarára amelyikben H. F.-né lakott. Itt azután megfogták és vagy levágták, megették vagy eladták. Sok Toldy Ferenc-utcai lakosnak eltűnt tyúkjá terhelte a kis menhelybeli csirkefogók lelkiismeretét.

Telen a vasutra küldte ki a gyerekeket „anyuka”. Onnan pedig szemet loptak.

Beidezték H.-né is, aki nagy „kezit csokolom”-mal, hajlongva lép a rendőrtisztviselő szobájába.

— Hát kezit csokolom, a két kicsiért kapok havonta négy-négy forintot, a két nagyobbért öt-öt forintot. Ez tizennyolc forint. Ebből nem tudom őket eltartani. Főzni főzök én azért nekik kérem. Tegnap is kelkáposzta volt ebédre, reggel meg feketekávé. Tejet bizony nem tudok beszerezni. *Krumplinak még a szinét sem látjuk.*

— **Maga koldulni és lopni küldte őket?**

— Nekem ugyan nem loptak! Az idősebbik, az igen, az lop. Orsovai román gyerek, a menekülés óta van nálam az öccsével együtt. Az apjuk azóta elesett a háboruban. Volt még egy harmadik testvérjük is, az már meghalt az én kezem alatt . . .

— **Hogyan?**

— Már ugy értem, hogy mióta nálam volt gondozásra kiadva, azóta halt meg . . .

— **És a lopott tyúkokat maga főzte meg nekik . . .**

— **Kezit csokolom, ez sem áll.** Református hitemre mondom, meg merek esküdni a feszület előtt, hogy ez nem áll . . .

— **A gyerekek mondják . . .**

— Akkor hazudnak. Melyik meri azt állítani?

Ugy látszik, nagy respektusa van H.-nének a gyerekek előtt, mert a jelenlétében tényleg egy sem mert ellene vallani. Csak mikor kiküldték az asszonyt a folyosóra és felvilágosították a négy „orgonasipót”, hogy nem kell mitől sem tartaniok, mert nem kerülnek már hozzá vissza, csak akkor vallották be, hogy bizony „anyuka” nagyon mostohán bánt velük, hetenként csak egyszer főzött nekik, úgy, hogy kénytelenek voltak kuldolni, lopni. Rendesen a katonák adták a négy züllött kis utcagyerekek kenyereket, menázi maradékot.

A rendőrség a négy gyereket kivette H.-né „gondozása” alól.

Csak Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomító Részvénytársaság, Nagykanizsa gyármányából, mert

felülmúl minden külföldi gyármányt.

Hirdetmény.

A köztisztviselői kar anyagi helyzetének megkönnyíthetése, részükre olcsó és jöminőségű élelmi és háztartási cikkeknek beszerezhetése céljából a pénzügyminiszter ur célszerűnek tartja, hogy a vármegyék területén már létező köztisztviselői fogyasztási szövetkezetek mellett, sőt azokkal karöltve egy egységes vármegyei köztisztviselői beszerzési csoport alakuljon, melynek tagja lehetne minden a vármegye területén állomásozó, tényleges szolgálatot teljesítő, vagy nyugállományban levő állami, törvényhatósági vagy községi tisztviselő, illetve özvegye, ha az állam részéről háborus segélyben részesül s belépési szándékát kinyilvánítja. A tagok arra, hogy szükségleteiket kizárólag a csoport útján szerezzék be, kötelezve nem lennének és az általuk megrendelt áruk vételárának kifizetésén feltül, semmiféle anyagi kötelezettséggel nem tartoznának.

Felkérem ezek után mindazokat, kik a Torontálvármegyében létesítendő csoportba belépni óhajtanának, sziveskedjenek *f. évi április 21-én d. e. 11 órakor* a vármegyeháza nagytermében megtartandó alakuló ülésen megjelenni.

Nagybeeskereken, 1918. évi április hó 11.

Jankó Ágoston
alispán.

412

Hirdetmény.

Karlova községben megüresedett *irnok végrehajtói* és *egy irnoki állásra* pályázatot hirdetek.

Az irnok-végrehajtói állás javadalma évi fizetés 1080 kor., f. évben 35% háborus pótlék s az államtól ruhapótlék és háborus pótlék.

Az irnok javadalma 1080 kor., első fizetés, f. évben 35% háborus pótlék. Szorgalmához képest a háborus pótlék fel fog emeltetni.

Ki ezen állásra reflektál kérvényét *f. évi május 8-ig* adja be.

Karlova, 1918. április hó 9-én.

Bossán, jegyző.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybeeskereken.

Nagybeeskerek r. t. város polgármesterétől.
6556—1918. kig. szám.

Hirdetmény.

Az alábbi 1120—1918. számú rendelet ezenél közhírré tétetik.

Másolat: A m. kir. miniszteriumnak 1120—1918. M. E. számú rendelete a ruházati ügyek intézéséről. A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendeli: 1. §. A ruházati ügyek egységes intézésének érdekében a kereskedelmiügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a katonai igazgatás ruházati szükségletének és a polgári lakosság ruházati cikkeivel való ellátásának biztosítása végett megtehesse mindazokat az intézkedéseket, amelyek a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a miniszteriumot a textil- és textilkonfekció-ipar, továbbá a bőr- és bőrfeldolgozó ipar termelésének biztosítása és fokozása, a ruházati cikkek céljaira alkalmas textil (ideértve papirosfonál) és bőripari nyersanyagok fegyártmányok és készgyártmányok, valamint ezekből készült akár új, akár már használt (őska) ruházati cikkek behozatalának, forgalmának, feldolgozásának és felhasználásának szabályozása, közszükségleti célokra való igénybevétele és az utóbb említett ruházaticikkek árának megállapítása tekintében felhatalmazza és evégből a miniszterium által vagy egyes miniszterek által e tárgyban kibocsájtott rendeletektől közérdekű eltéréseket állapíthat meg. 2. §. A kereskedelmiügyi miniszter a jelen rendeleten alapuló hatáskörét, valamint a textil (ideértve a papirosfonál) és a bőripari érintő ügyekre alakított háboru gazdasági szervezetek (központok bizottságok stb.) ügyeinek kormányhatósági intézését, továbbá e szervezetek birtokában lévő vagy birtokukba jutó készletekkel való rendelkezési jogot általa kinevezendő miniszteri meghatalmazottja részében vagy részben átruházhatja. 3. §. Aki a kereskedelmiügyi miniszternek vagy az által kinevezett miniszteri meghatalmazottnak a jelen rendelet alapján kibocsájtott rendelkezését, vagy az ezek alapján tett hatósági rendelkezéseket megszegi vagy kijátsza, kihágást követ el és amennyiben a kereskedelmi miniszter vagy az általa kinevezett miniszteri meghatalmazott egyes cselekményekre vagy mulasztásokra nézve rendeletében nem állapított meg kisebb büntetési tételt, hat hónapig terjedhető elzárással és két ezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ha megállapítható annak a nyereségnek a mennyisége, amelyet e tettes cselekményével illetéktelenül elért, az alkalmazandó pénzbüntetés a vonatkozó jogszabályban meghatározott pénzbüntetés legmagasabb összegén felül a megállapított nyereség kétszeresével felel meg. Azon készlet tekintetében, amelyre nézve a kihágást elkövették, a törvény értelmében elkobzásnak van helye. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt, a többi része a felmerült költség levonásával a Hadirokkantak Segélyalapját illeti. E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak mint rendőri büntetőbírósnak, az államrendőrség működési területén pedig a magyar kir. államrendőrségnek működési területéig pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik. Horvát-Szlavonországban e kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint erre hivatott hatóságok járnak el. 4. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. Budapest, 1918. évi márc. hó 14-én. *Dr. Werkerle Sándor*, s. k. m. kir. miniszterelnök.

Nagybeeskerek, 1918. évi március hó 27-én.

Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Portás

a magyar, német és lehetőleg szerb nyelvben jártas, azonnali belépésre kerestetik a

Délmagyarországi Cukoripar
K.-i-hoz, Nagybeeskereken.

408

Keresek megvételre

egy 3-4 szobás és a megfelelő mellékhelyiségekkel álló

Lakóházat.

Saaden J. G. Utóda
üvegkereskedő, Nagybeeskerek.

Keresek

3 vagy 4 szobás lakást
június hó elsejére.

Ajánlatokat a nagybeeskerek—
verscezi osztálymérnökséghez
(Gizella-part 4. sz. a.) kérek.

405

Helybeli beszerzési források.

Gépjárató műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűtés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.

• Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.

Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműtár, rövidírástudás:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.

Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.

Ereud S. és fia, Hunyadi-utca.

Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, szemüveg- és papírkereskedés:

Almásy Elek, Hunyadi-utca.

Maugold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvtársaság:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállóval szemben).

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézműműhely:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part, Kurländer-
udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főté, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tanner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Peri Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-ter.

Korona-szálloda, Erzsébet-ter.

„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társa, Kültelek.

Schwirtlich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Benice A. és Fia.

Tűzfűtő-, épületfűtőkereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.

Kurländer Imre, Aradai-ut 1.

Kurländer Imre, Korona-utca.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.